Nr. 17. Anulu XXXI.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Féi'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe ¼ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 11 Martiu 28 Febr. 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Urbarialia.

Dupa o lupta de cateva ani purtata din partea nóstra in cestiunile urbariali (rurali) amu ajunsu, cá inca si br. Carolu Apor presiedintele tablei regesci se ésa pe campulu publicitatii si se se ocupe cu un'a din cestiunile cele mai delicate. S'a observatu inse, ca dela unu timpu incóce tóte foile publice maghiare se ocupa in adinsu cu cestiunile urbariali. Cunoscutulu advocatu Pávai V. Elek ze apucà in „Kol. Közl." Nrii 26, 27, 28 de apararea interesseloru boieresci in contra tieraniloru. Lv. loculu acesta ne aducemu aminte, ca dupa esirea patentei din 21 Iun. 1854 a diau cineva in Sibiiu: Dr. Grimm ar' merita, cá feudalistii din Transilvani'a se redice in onórea lui unu monumentu. Acésta se intielege asia, ca referatele urbariali in timpulu absolutismului fusesera pe man'a lui Grimm, care cá fiiu alu unui prefectu din domenele Schwarzenbergiane in Boemi'a se bucurá de o mare gratia a stapanului seu, éra de alta parte C. Schwarzenberg cautá totu feliulu de cali spre a castiga pe boieri 'si a'i impaca cu sistem'a de atunci. Déca Dr. Grimm ar' fi meritatu dela boieri o statua apoi advocatulu cutare merita alt'a, pentruca elu scie decifra din patent'a urbariala inca si drepturi de acelea la care Grimm nici cu visase insinte cu 13—14 ani. Preste acésta Pávai V. Elek mai are meritulu de a fi inventatu o teoría nóua pentru timpulu nostru, éra acesta esta: Orice privilegiu de natura feudalistica codificatu in Decretum tripartitum, in Aprobate et Compilate trebue se fia sustienutu si setadi indata ce s'ar puté esplica in favórea boieriloi.

Asia: legile fundamentali, dreptulu publicu alu Transilvaniei, n'are nici o valóre, elu se póte desfiintia? si celu carele vorbesce pentru sustienerea acestuia, este anticonstitutionalu, din contra totu ce este privilegiu, trebue se se pastreze cá lumin'a ochiloru?

Bóla de privilegiu sémana a fi cá si ból'a unguriéna cámór, numita de nemti friguri ungaresci, propria climei ungarene. Insinte de 48 déca cutezai a titula pe cineva numai cu assessor plurium comitatuum si nu enumeratóte trei séu patru comitate, la care era elu assessoriu, adica masculus pictus, figuratu, puteai sci, ca séu nu vei lua nici unu responsu, séu unulu grosolanu, prin carele te invetiá, ca altadata se nu fii mojicu si se inveti la omenía. Ar' trebui se citamu sici vreo diece diuaria din Ungari'a spre a demustra, ca tocma si in acea tiéra la o parte a intielegintiei mai luminate a inceputu se'i fia rusine de rusinea celorulalti compatrioti, carii alérga nebunesce dupa titule, decoratiuni si rangori. Foile satirice din Pest'a ne aduce pe fiacare septemana cseemple de feliulu acesta, unele ilustrate si cu caricaturi. Dupa acelea foi unulu dintre ministrii nu are altu lucru, decatu se refereze asupra nenumeratelorn petitioni, cavalerii, chei de auru, rangori de camarasi etc. Intr'aceea fia destulu a ne provoca pentru astadata numai la unu articolu de fondu din „Hazánk" Nr. 35 subscrisu de red. F. Podmaniczki. Acesta premitendu ca constitutionalismulu la unu locu cu boierismulu n'are nici unu intielesu, adauge indata, ca scopulu alergarei nebunesci dupa titule si rangori este pre lunga o desiertatiune innascuta, totuodata a se scóte, distinge, separa dintre celelalte clase de poporu. Atati ani purtarati prin gurile vóstre ouvinte mari de liberalismu, adauge Podmaniczky, candu éta ca ne vedemu apropiati de Eldorado-ulu peiloru de cane, pentruca „boierii", titulele, rangurile, decoratiunile crescu si se imultiescu cá buretii; éra „acestea jucarii de nimicu" se dau unoru ómeni, carii nesciindu cu ce se'si tóce timpulu, incepu si si finesca cu toalet'a, éra candu mai canta odata in ogliuda séu isi mai pipaie pelea de cane, atunci ajutati de fantasi'a loru incepu se créda, ca dieu si sunt ómeni mari.

Pricepemu fórte bine, déca in state mónarchice suveranulu voindu a distinge pe unii barbari pentru adeverintele, éra nu inchipuitele loru merite, le tramite cate unu rangu séu o decoratione ad personam, precum se tramite dela cutare espusetiune industriala medalii la fabricanti séu producenti, séu precum si anticii republicani decorá pe comandantii, pe oratorii si poetii loru pentru merite extraordinaria; éra cá se ocrasésca cineva petecutie, pantlicutie si medalióre, séu tocma pei de cane, numai pentru cá se se distinga de ceilalti compatrioti si sei, acésta o simptom'a unei bóle, care caracterisésa fórte urita pe „libser'a Ungaria." Nemuritoriulu Alecsandru Humboldt avea statea decoratiuni si diplome de rangori dela toti suveranii Europei, in catu la mórtea lui cateva din acelea s'au aflatu aruncate si ratacite prin garderóbe, pintre carti, chiaru si sub asternutu. Humboldt nu ceruse nici un'a; suveranii inse s'au intrecutu care de care a'si arata recunoscinti'a catra genialu sciintieloru din secolulu nostru. Noi inse amu cunoscutu in timpulu nostru simplii speculanti cu boi séu ou casi, ómeni cu sciintia de 3—4 clase, carii stá cu 10 mii fiorini in monet'a sunatóre asteptandu cá ae le ésa diplom'a de baronasiu. Amu mai vediutu altii, carii pentru cá se castige o decoratiune au ajunsu la sapa de lemnu, dandu la mese si serate si tramitiendu „plocóne".

Alta bóla. Functionarii deputatii la diets. Fiinduca diaristic'a pestana incepe a pregati pe publicu pentru schimbarea legei electorale ungurene din 1848 mai alesu in dóua puncte esentiali si adica in censu, carele se fia mai mare, si in stergerea privilegiului de a vóta nobilii cá nobilii dupa capete fara nici unu censu, unele loi grabira a mai sduce in legamente inca si o a treia cestiune ce se póte referi totu la legea electorala si carea cere o pertractare catu se póte mai repede. Acecasi este: intrarea de a valm'a a deputatiloru dietali in functiuni de statu, in catu publicului a venitu in celu mai mare prepusu, cumca o multime de insi au candidatu numai cu scopu cá mergendu la Pest'a se aiba ocasiune de a'si face mana buna cu ministrii si asia se incapa in vreunu postu bunu, precum au incaputu de ecs. mai toti sasii ardeleni cei din partit'a Jungsachsen. Tocma vorbindu despre Jungsachsen „Hazánk" Nr. 40 recomanda ministeriului tactu mai multu.

Ei, dara altii alla reulu cu totulu alrea. Au ou totu „Hazánk" descopere in corespundentie scrise ei dela Agram (Zagrabi'a), cum s'au brodita alegerile croate, in catu ½ parte din alesi sunt totu amploiati, éra „delegatiunea regnicolaria" in maioritatea sa e compusa din amploiati. Scopulu se se ajunga, midilócele nu genéza, dice macsim'a. Inse cine au alesu pe acei amploiati in diete? Poporulu. Si cine'i realege? Erasi poporulu. De trice? Ba nu, ci din grósa prostia, din lips'a totala de cultura si educatiune politica, ilustrata si in anii din urma prin nenumerate coruptiuni (mituiri), prin brutalitati scarnave si prin o sume de omoruri barbare, dintre care cea mai próspeta dela Ungvaru intrece pe multe altele. Dreptulu poporului de a alege ori si pe cine de representantu alu seu este afara de orice disputa; déca inse representantele seu intra in servitiulu aceloia, pe care elu este insarcinatu s'lu controle in tóte afacerile de statu, adica déca deputatulu poporului se face slug'a ministrului, atunci unulu cá acela se mai póta fi alesu? Aceasta este intrebarea. Dupa spus'a unora s'a intemplatu, cá unu deputatu se insinteze succesive in cate dóua posturi si totusi poporulu l'a realesu. Urmarile funeste ale acestui modu de alegere le póte judeca oricine. De acesa un'a din foile satirice facù pe asemenea alegatori cu urechi lungi, care inse pre cata alegerile se imultiescu, ce stat'a si ele cresce.

Dreptulu de proprietate asupra productelor literarie.

Ni s'a pusu dintr'o parte órecare intrebarea asia: Déca cineva compune séu traduce in Transilvani'a o carte mare séu mica si o tiparesce, are altulu oricine dreptu de a o retipari in folosulu seu materiale?

Noi respundemu la acésta intrebare cu unu categoricu nu si sustienemu, ca o asemenea fapta cade in classea furturilora ordinarie. Adeverat'a ca in legile mai vechi ale tierei nóstre nu vei prea afla urme de apararea dreptului proprietatiei literarie, precum nu vei afla nici pedepse specifisate asupra celoru carii aru fura séu aru ruina sfocle calilora ferate, séu sirmele telegrafeloru, séu machinele de aburu, din causa ca mai de multu asemenea obiecte de furtu nu ecsistá de locu. Mai de multu inse in acestes tieri nu ecsistá nici literatura atatu de intinsa si bogata, in catu lacomiei omenesci se i se dè ocasiune de a instraina din obiectele aceleia. Cu cartile bisericesci si cu cateva carti vechi care se retiparia, amu vediutu fasonduase escceptioni déca vremu asia; adeverat'a causa inse era, ca proprietarii acelorasi se aflá de multu in sinulu lui Avramu impreuna cu clironomii loru legali, prin urmare nu avea cum se'si reclame dreptulu.

De altminitrea si in statorile civilisate ale Europei in care dreptulu proprietatiei literarie este definitu si asecuratu prin legi fórte bine respicate, acelasi dreptu este pastratu clironomiloru numai cam pre 30 de ani computati dela mórtea autorilora. In acelu timpu nimeni nu póte retipari cutare carte fara concesiunea proprietariului ei sub grea pedépsa. De alta parte proprietariulu productului scientificu, literariu séu artisticu isi póte vinde dreptulu seu ori cui se va intempla, pentru un'a séu mai multe editiuni, séu pentru totudeaun'a. Asia trebue se fia de sci incolo si in Transilvani'a. — B.

Serbii óre ce aeru mai sufla si resufla?

Man'a de ómeni veniti cá ospeti in Ungaria de diosu, serbii fostei Voivodine, au fostu singuri maiestri fortunii sale si prin o unita actiune si vinjosia intru a'si conserva si estorce drepturi statu politice catu si erarchice, cu tóte ca au fostu numai o mana de ómeni, ei totusi au fostu cei de antai intre natiunile Ungariei, cari isi oreara nun respectu de renume istoricu, chiaru si in epoc'a esclusivitatii aristocratice. „Piperiulu e micu, dar' e aspru, picatiosu", dice maghiarulu. — Si in adeveru, ca privilegiale ce le castigara si le si sustienura pana acuma, se bii nu le ar' fi potutu nasa nici odata, déca nu ar' fi resoluti la orce lupte incordate si la orce sacrificia pentru drepturile loru privilegiale, déca nu'si lua anici'a in dinti, si cu privilegiulu intr'o mana si cu poterea, pasirea resoluta de a le usa si apara in ocasalaita, n'ar fi dovedita antagonilorn loru, ca voiea unui poporu catu de micu, déca si sci stórce respectu si stima cu lupt'a pentru dreptu, cu vinjosi'a si alipirea sa de drepta si de libertate, adice, déca,

fara frica de tóta bores, va dovedi, ca sci si vré a trai si a se ingrigi de sene si n'are lipsa de epitropi in desvoltarea sa, dico, ca voiea unui poporu catu de micu, neinfrantu, durabilu resolutu, e o santisnia si fara daun'a binelui comunu nu se mai póte ignora. Serbii si acum se lupta pentru dreptulu loru nationalu si bisericescu; ei se adunara si se intielesera in mestingori, cum scimu. Acum in 23 Febr. ér' tienura in Nó'a'plant'a, in localitatile otelului „Elisabeta" una beseda serbésca, cu care ocasiune primariulu orasiului Dr. Miletics intr'unu toastu trasnesce si fulgera si in contra acelui, care i s'ar pune pedeca in calea fericirii nationale. Unu singuru pasu impartasimu din acelu toastu, care cercula prin diarnale:

„Noi", dice, „nici de maghiaru nici de Schwab nu portamu frica, nici ne radimamu atata pe politic'a (Serbiei), noi vomu fi atunci unui viitoriu mai bunu, déca suntemu uniti. Nici de rege, nici de imperatu nu ne e frica".

La sudiulu acestoru cuvinte provocatória in tonu revolutionariu, asia dice referentele, ca mai multi oficiri c. r. au parasitu indata sal'a. Ne place corsgiulu si constanti'a intru apararea dreptoriloru nat., candu se ataca tiranesce si hotiesce, inse pana candu se póte midiuloci pe calea legiei legale politice, e nebunia orce provocare de resbunare trezitória. —

Voiati'a trebue dovedita, ca e solidaria si dorinti'a generale la intrég'a natiune, si atunci nici cerulu nu va repercute vocea atarui poporu, ci tóte elementele voru cede dreptelorU pretensiuni. —

Brasiovu 26 Febr. **Reuniunea** romana de gimnastica, dupa cum prenunciaramu, serbá a séra pana dupa mediulu noptii convenirea ei colegiale la „Pomulu verde". Unu publicu romanu fórte numerosu de ambe secsele se afla rapitu de insaltimea artei si de poterea spiritului, care predomnira in acésta convenire. Producerile atatu cele din partea secsului frumosu in musica instrumentala si vocale, catu si cele declamatorice secerara aplausele publicului; ér' music'a vocala in chóru de barbati si femei, cu deosebire ductele si solurile incantara pe publicu intr'unu modu rapitoriu. Declamarile nutrira anim'a si spiritulu, si totu ce cuprindea program'a fù esecutatu de jun'a societate dilettanta spre mare multiamire si adica:

1. Detunat'a, melodia de Nosleviciu, cant. de chorulu barbatilor.
2. Cranulu Codrului, mel. de Schubert, solo acomp. de pisno.
3. Ucigasiulu fara voia, balada de Gr. Alessandrescu, declamatiune.
4. Barcarol'a venetiana romantia de Rossi, duettu.
5. Din oper'a Tigana de Balfe, chóru de barbati si femei.
6. Aria de sopranu din Trovatore de Verdi, solo.
7. Biseric'a risipita, balada de V. Alessandri, declamatiune.
8. Souvenir de Florence de Voss, esecut. pe piano.
9. Cantecu pentru sopranu, solo.
10. Serenada de Brixner, duettu.
11. Seen'a carcerului din Trovatore.
12. Surugiulu cantecetiu comicu de V. Alessandri.

Ne adaugemu la succesulu acestei distractiuni de multu nutritie dorintis, de a vedé inflorindu acésta Reuniune, cá se'si repetiésca convenirile celu pucinu pe tóta luni'a cate odata, formandu unu federalismu de tóte artele frumóse si propagandu gustulu frumosului unitu cu folositoriulu, cá se se faca alta natura in tóte conversarile si convenirile romaniloru, condemnandune odata si escilandune cu totulu din petrecerile intr'unite, jocurile — cele timpitórie de minte. — Un'a reuniune de canturi etcomsiun sjunutu infiuntiarii totu spre scopulu acesta si noi vomu saluta cu tóta bucuri'a si man'a binecuventatória asemeni intrepiinde.i, pentruca unde denariulu si ajutoriulu datu fructifica o vadia nationale si ambitiune pentru totu ceea ce e nationalu romanu, romanii brasioveni 'lu voru conferi pe intrecute. —

Sibiiu 7 Martiu. Comitele natiunei sasesci cu ocasiunea visiteloru oficióse a magistratului si comunitatii se esprima in urmatoriulu sensu: cumca dorésce si are tare convingere, ca misiunea sa va avé efectu bunu, pentruca atatu Mai. Sa regele, catu si in. ministeriu si in fine chiaru si poporulu maghiaru nutresce simpatii pentru sasi. Vreo temere facia cu intentiunile in. ministeriu e fara temeiu, pentruca insalto a-celasi n'are intentiune a mai face si alte occlasi n'are intentiune a mai face si alte occlasi si afara de acést'a art. VII de lege din 1848 garantéza si asiuloru libertatile si dreptu-1848 garantéza si asiuloru libertatile si dreptu-rile loru speciale (Sonderrechte) pe catu acelerile loru speciale (Sonderrechte) pe catu acelerile loru speciale (Sonderrechte) pe catu aceleasi se potu sufer'i cu uniunea si egal'a indreptatire, se potu sufer'i cu uniunea si egal'a indreptatire, se potu sufer'i cu uniunea si egal'a indreptatire. Si astadi sunta nesaparatu necessarie schimbari. Si astadi sunta nesaparatu necessarie schimbari. Si astadi sunta nesaparatu necessarie schimbari. afundu taietórie in starea de pana acum; acelea inse se voru face numai pe calea legala parte prin representanti'a tierei (diet'a Transilparte prin representanti'a tierei (diet'a Transilparte prin representanti'a tierei (diet'a Transilvaniei? O de i ar' mai veni odata imperati'a; ce o astépta tóte clasele poporului transilvanu! R.), parte prin ins'a representantia a natiunei si R.), parte prin ins'a representantia a natiunei si R.), parte prin ins'a representantia a natiunei si dór' nu se va afla nici unu sasu fia de ce pedór' nu se va afla nici unu sasu fia de ce pedór' nu se va afla nici unu sasu fia de ce pe-rere va fi, care se vré si se póta dice, ca conrere va fi, care se vré si se póta dice, ca conrere va fi, care se vré si se póta dice, ca constitutiunea saésca de acum n'are trebuintia de stitutiunea saésca de acum n'are trebuintia de stitutiunea saésca de acum n'are trebuintia de reforme in multe ramuri; ma si din partea unireforme in multe ramuri; ma si din partea unireforme in multe ramuri; ma si din partea universitatii s'au facutu astielu de dechisaratiuni. versitatii s'au facutu astielu de dechisaratiuni. versitatii s'au facutu astielu de dechisaratiuni. Reformele, ce se voru intreprinde spre binele Reformele, ce se voru intreprinde spre binele Reformele, ce se voru intreprinde spre binele celu adeveratu alu poporului, spereza ca va fi celu adeveratu alu poporului, spereza ca va fi celu adeveratu alu poporului, spereza ca va fi modificarea ces mai din urma esentiala in conmodificarea ces mai din urma esentiala in conmodificarea ces mai din urma esentiala in constitutiune. De altmintrea constitutiunea da natitutiune. De altmintrea constitutiunea da natitutiune. De altmintrea constitutiunea da natiuni prin representantarea in diet'a imperiala tiuni prin representantarea in diet'a imperiala tiuni prin representantarea in diet'a imperiala (Reichstag) ocasiune a colucrá la legile, ce voru (Reichstag) ocasiune a colucrá la legile, ce voru (Reichstag) ocasiune a colucrá la legile, ce voru veni inainte pentru esecutarea uniunei, si pentveni inainte pentru esecutarea uniunei, si pentveni inainte pentru esecutarea uniunei, si pentru regularea cestiunei de limba si nationalitate. ru regularea cestiunei de limba si nationalitate. ru regularea cestiunei de limba si nationalitate. In fine isi arata dorinti'a in interesulu poporu-In fine isi arata dorinti'a in interesulu poporu-In fine isi arata dorinti'a in interesulu poporului, cá tóte organele administrati si representa-lui, cá tóte organele administrati si representa-lui, cá tóte organele administrati si representa-tiunii — se intielege, ca din sasime — se'la intiunii — se intielege, ca din sasime — se'la intiunii — se intielege, ca din sasime — se'la intempine cu tóta increderea, ca elu nu va cruná tempine cu tóta increderea, ca elu nu va cruná tempine cu tóta increderea, ca elu nu va cruná binelui poporului, fiinduca elu va remané totubinelui poporului, fiinduca elu va remané totubinelui poporului, fiinduca elu va remané totudéuna cesa ce a fostu: unu fiiu credintiosu alu déuna cesa ce a fostu: unu fiiu credintiosu alu déuna cesa ce a fostu: unu fiiu credintiosu alu natiunei sale si li se recomandá cá se conlucre natiunei sale si li se recomandá cá se conlucre natiunei sale si li se recomandá cá se conlucre in concordia si unanimitate.

Vomu ceti si prim'a circularia, ce o va trami-te pe la jurisdictiuni si vomu sci incatrau sufla au'a politica. —

Clusiu. „Unio" afla, ca tabul'a r. transilvana va deveni impartita in 2 despartiemente. Unulu va remané in Tergulu muresianu, celalaltu in Clusiu, cá se le aiba si unguriì si secuii in apropiare. Dar' pentru indemanarea natiunei romane „Unio" inca nu referéza nemicu. —

— Institutulu de honvedi a inceputu in 11 esecercitiale si prelegerile, precum si manuarea armeloru si junimea s'e oferitu a dá cate 1 fl. pe luna pentru castigarea recuisite'oru. —

Tergulu muresianu (M. Osiorheiu). Scimu despre decisiunea comitatului Iasiniu din Ungari'a: cá nici unu nemes, tekintetes, nemezetes éa vitézlő se nu platésca vama, cá serenzetes éa vitézlő se nu platésca vama, cá serenzetes éa vitézlő se nu platésca vama, cá serenzetes tocii de orasieni si opinczari, ci déca le trebue trotcare si poduri, se'si le faca, pentrucá se si tiena norocire, candu voru trece nemesii preste ele. Am cetitu inse, ca traimu in seru democratica si ca tóte merga acum pe pitioru democratica, numai dè, de n'ar ologi bietulu, dar' pe incetu, ca numai ou incetulu se face ocietolu. Se vedemu acum la Tergulu muresianu com se sufla si resufla acelasi seru. In 27 in conferinti'a preliminaria a comitetului de acasunu intre alte preotalu reformatu Vályi dise, ca va face propunere, cá dileriloru secui se nu li se iè pamentulu si catu bietu 'lu au. De romani nitase dloi, cu tóte ca e egalitate. Altu secuiu dice, ca va face propunere, cá secuii (romanii da?!) se nu mai platésca vama la poduri. Fülep: se platésca unulu cá si altulu (nemultiamire!). Se scóla o. Stefanu Rhédey, nu recunósce oblegamintea de a purta sarcinele secmenea cu privatii. Nota bene contele batuse binisioru pe arendasiulu podului cu pucinu mai insainte tocma pentru vama. Altulu: Toti se platésca, scum nu se mai afla nobili. Ho! ho! „ver-ce secuiu e nobilu!" striga o multime. — In caus'a recrutarii disera, ca nu voru dá recruti, pana candu nu se va face legea pentru aperarea tierei, ceea ce Berzenczey o si propuse in comitetu, fara se se primésca.

— Contele Dominicu Teleki tienù alta conferentia pentru redicarea unei casse de pastrare cu 40 actii cate de 100 fl. Éca sala se face inceputele cu tóte, apoi cu incetulu se perfectionéze. **Numai** romanii nu mai misca nemica!! Si totusi multi din creitarii lui se scorcu de vóie de nevóie chiaru si pe sém'a honvediloru, pentruca in 48 ajutara pe parintiiloru, se grabésca preste capu in imperati'a cerului. — Nici o intreprindere mai ecstinsa, de folosu, iniurintia latita preste natiune pentru si face lumina, cá se cunósca care e calea vietii! — Avemu 3 municipia si nici acele nu ambla inca in pitióre, cum ambla Zarandulu, care response com. Zemlinu sci pe voinicia. — Sic non itur ad astra. — La fa bine, nu me temu de nime. —

Br. Carlu Apor presied. tablei reg. din Tergulu muresianu a publicatu o brosiura despre ereditatea siculiea, in care, de bobus narat arator, séu mai pe romanesce paserea marat arator, séu mai pe romanesce paserea marat arator, séu mai pe romanesce paserea mare lasiu viséza, se incérca a face pe lume sé créda, ca dupa dreptu in Secuime nu póte fi pamentu ca dupa dreptu in Secuime nu póte fi pamentu ca dupa dreptu in Secuime nu póte fi pamentu urbarialu, inse cumca nu fura nici iobagi in urbarialu, inse cumca nu fura nici iobagi in urbarialu, inse cumca nu fura nici iobagi in fapta, acésta nu o póte br. dovedi, ca tóte, ca fapta, acésta nu o póte br. dovedi, ca tóte, ca fapta, acésta nu o póte br. dovedi, ca tóte, ca a vorbitu pro domo, ca in Secuime si are aici a vorbitu pro domo, ca in Secuime si are aici a vorbitu pro domo, ca in Secuime si are aici a mosiele. —

Maghiarii cu ceva mai pucinu intielegu limb'a loru scrisa, decatu tielegu limb'a loru scrisa, decatu romanii pe a loru.

Blasiu Febr. 1868.

In Nr. 6 alu Gazetei amu citit, ca domnisióra „Unio" afirma, cumca limb'a romanésca scrisa o intielegu numai cateva sutisióre de romani.

Meritatulu si neobositulu barbatu alu natiunei B. au respunsu in merito, asia incatu póte sei fia destuiu coconitiei, pana va fi baba din ea, de cumva va avé viatia.

Vréu si eu a mai ilustrá asertiunea dlui B., ca in natiunea romana intielegu limb'a scrisa, déca nu mai multi, celu pucinu atatea perséne, cati unguri intielegu limb'a maghiara scrisa. — Cu vreo cateva esemple si afirmu din capulu locului, cumca limb'a oficiósa si juridica se redige pentru lumea pricepatori'a, (szakértő), dar' nu pentru poporu, meseriasi, ori negutiatori. Limb'a conversationei intre deosebitele classe de ómeni, inca se deosebesce, dupa gradulu cultorei, cu atatu mai tare stilulu oficiosu, unde se intrebuintiésa termini technici, dupa diferitele ramuri ale administratiunei, politice, juridice, financiaria, technice, sanitarie, etc. cu deosebire intr'o limba cá ces maghiara, care acuma se cultivéza, si si formeza terminii pentru esprimarea cuventeloru usitate in asnumitele ramuri ale administratiunei, respective le traduce din limb'a germana. — Firesce adversarii nostri voru reflectá, cà ori cum se stè lucrulu, totusi romanii si limb'a romanésca e mai inapoiata. La est'a le respundemu, ca déca ei intielegu pe romanii de supta corón'a St Stefanu celu ungurescu, au drepto, este inse rusine si scóte ceiva ochii, si totu atunci alu holi, ca e orbu.

Déca inse intielegu si pe romanii de supta corón'a St. Stefanu celu mare, romanescu, adica Romani'a, atunci se insiéla infricosiatu, pentru ca in Romani'a libera, limb'a romana a fostu limb'a diplomatica, in dieta, in oficiolaturi, in ministeriu, limb'a principelui, atunci candu limb'a maghiara la aristocratii'a maghiara numai in cuina erá suferita, éra limb'a diplomatica si oficiósa erá cea latina.

E evidentu dara, ca limb'a romana a fostu, este si va fi totudesun'a in antietate facia cu cea maghiara, nu numai pentru afinitatea ei cu cele mai fromóse si colte limbi ale Europei, dar' pentruca in sene este recunoscuta de cei mai renumiti limbisti de prea fromósa si apta spre cultivare. Chiaru unu limbistu maghiaru — despre care nu se póte presupune, ca a vrutu se fia mai dreptu facia cu romanii, de cum su fostu de comunu toti istoricii maghiari — in critic'a lui despre limbele Europei dice: „az olasz nyelv a világ minden nyelvei között a leg szebb, leg hangzatosabb, és leg zengzeteb, utánna következik a franczia, csak hogy onnél az oláh nyelv zengzetesebb". — La ce grádu de cultura se afla ea astadi, si unde póte devenì, unionistii, vreamu se dicu „Unio" et Compagnia ne avendu cunosciintia — n'o potu dejudeca; credu inse, ca tare aru involbá ochii cetindu romantiurile, si cu deosebire poesiile cele pline de focu si miere ale poetilor romani, alu caroru nume in lumea intréga suntu cunoscute — afara de unguri. — Asta vorba e prea usióra si nu dovedesce decatu o rea vointia indreptata seuprane. — (Va urmá).

ROMANI'A.

Adunarea SOCIETATEI TRANSILVANI'A.

(Capetu.)

Se fi fostu óre totu femei'a instrumentulu salvarei nationalitatii romane in Moldov'a si in tiér'a romanésca? Nu, doru. Imi pare reu

de acésta pucina curtenia pentru secsula frumosa din Romeni'a dunareana, dara adeverulu mai presusu de tóte! Amu avutu si noi femei mari, femei illustre, femei eroice, cá mam'a lui Stefanu celu mare, cá domniti'a Florio'a a lui Mihaiu Vitézulu, cá dómn'a Roxandi'a a Lapusianuului, cá dómn'a Chiajna a lui Mircea Vodă si mai multe altele, intre cari ar' fi o crima din parte-ne de a nu mentionă pe acea Anet'a Ipatésca, care, intr'armata cu dóue pistóle, incuragiá la 1848 poporulu bucurescianu la sparrea libertatiloru democratice, (splause entusiaste); dara tóte aceste virtuti individuali, ori cátu de sublime, totusi nu puteau své decatu numai influintí'a restrinsa si momentana a unoru esceptiuni.

Mi se va spune, póte, ca independinti'a politica a fostu mantuitórea nationalitatii romane pe tiermii Dunarei. Da; inse com óre unu poporu, statu le micu, a fostu in stare de a se mantiené statu de liberu in midiloculu statoru loviri din statea parti, in cursu de atatia secoli? 'Mi veti spune, dloru, ca acést'a se esplica prin viteji'a strabunilóru nostri? prin minunile Tiepesieloru, Mircilóru, Stefaniloru, Raresiloru, Michailoru? . . . Solutiunea ni se pare a fi cu totulu ilusoria. Au fostu alte popore totu atatu de brave ca si romanii, avendu in fruntea loru pe nisce principi totu atatu de eroici, mai bucuranduse pe de asupra de fortificatiunile naturali cele mai nesabordabili, si totusi viteji'a cea mai supra-umana n'a pututu asicurá independinti'a loru politica. Albani'a sub Scanderbeg este in acésta privintia prob'a cea mai apropiata de situatiunea istorica a Romaniei dunarene. Astfelu, nu este de ajunsu de a dice, ca nationalitatea nóstra de aicea s'a conservatu multimita independintiei politice, ci trebue se cautamu inasi originea rationale a acestei independintie, si numai atunci vomu puté conósce adeverat'a causa, pentru ce eu si dvóstra, dloru, suntemu romani pana astadi.

Positiunea geografica, éta chiei'a enigmei. Sub acestu cuventu eu nu intielegu muntii, pescerile, padurile, fluviele, pustietatile, si tóte celelalte unelte strategice naturali, cari potu procurá unui poporu o scapare trecetóre intr'una resbelu, dara nu voru fi niciodata in stare de a garantá in perpetuitate independinti'a politica a unei tieri. Positiunea geografica a Romaniei dunarene, vré se dica locsiorulu seu la midilocu intre trei imperie mari, puternice si rivale; de anteiu Poloni'a, Ungari'a si Turci'a; apoi, prin schimbarea numeloru, Turci'a, Austri'a si Rusi'a; dara in orice casu totudéun'a trei, nici mai multu nici mai pucinu, tienendu cate-si trele ochii loru atientati asupra tieriséiréi nóstre, tivnindu cu lacomie cate 'si trele, si astfelu impedicanduse fiecare unulu pe altulu in realisarea visiului comunu. Providenti'a a mai voitu pe de asupra, cá aceste trei putei se nu se póta impacá nici odata in scopu de a imparti Romani'a dunareana in mai multe bucati, precum Austri'a, Rusi'a si Prusi'a impartira in secsulu trecutu regatelu polonu. Prim'a incercare in acestu senau se facuse inca in 1494, candu regele Ungariei si acelu alu Poloniei tienura conferintia secreta la Leutschow, de unde se despartira apoi in desiertu, ca-ci fiecare vrea se siba totulu, si nici unulu nu se multiamea cu o parte, fara a mai vorbi ca Turci'a n'a fostu consultata. Apoi in timpii moderni, Austri'a reusi a sustrage Bucovin'a si o parte din Banatulu Craiovei, Rusi'a rapi Bessarabi'a, dar' totusi inasi anim'a Romaniei dunarene remase neatinsa, multiamita eterneloru certe interustiunali intre cele trei colosuri invecinate, caror'a le placea de o potriva gurile Dunarei.

Asia dara, precum femei'a salvá nationalitatea romana din Macedoni'a, totu asia positiunea geografica ne servi dreptu scutu in Moldov'a si in Tiér'a romanésca. Strabunii nostrii din timpii idolatriei, negresitu, ca ar' fi idealisatu aceste dóue mari conclusiuni istorice, dandule locu in religiunea nationale, prin edificarea unui templu in numele dieului Danubiu pe malurile Dunarei si a unui altariu in onórea dieitiei Venus pe culmea Balcaniloru.

In Transilvani'a rolulu femeiei si alu positiunei geografice l'a jucatu cartea. Dá, dloru. Numai invetiatur'a si sacerdotii sei, sacerdoti in tóta puterea cuventului, ca-ci in cea mai mare parte ei au fostu preoti si evangheliuli, au mantiitu nationalitatea nóstra de preste Carpati. Pana la secolulu XVI romanii din Ardélu, se bucurau si ei, dimpreuna cu sasii, cu secuii si ungurii, de tóte drepturile civile si politice, in catu nu este de mirare, ca romanismulu a trsitu pana atunci. Dela secolulu XVI in diosu se incepura, crescundu cu o repeditiune infernale, acele monstruóse persecutiuni judiciare, administrative, sociali, cari reduserá in fine, pe fratii nostrii din Transilvani'a la trépt'a legale de nisce dobitóce fara cuventu si fara vointia, supusu biciului unoru stapani venetici. Nationalitatea romana trebuea se péra in Ardélu; trebuea se péra precum a peritu nationalitatea lituana in Prusi'a, pusa de catra cavalerii teutonici, intocmai in aceeasi situatiune cursta animale, in care legislatiunea maghiara a pusu pe romanii din Transilvani'a. Inse ochiulu lui Ddieu veghiá de susu asupra Daciei lui Traianu, si tocmai atunci candu prapasti'a desnationalisari, se deschisese amenintiatóre sub pitiórele ardelenilóru. Provedinti'a le siopti in taina: „Invetiati carte romanésca si'ti fi mantuiti!“ (aplause). Dela 1560 se incepe miscarea literaria nationale in Transilvani'a. Cele d'anteiu carti tiparite in limb'a romana, au vediutu lumin'a la Brasiovu si la Orastia, spróre cu unu secu insinte de publicatiunile lui Matei'u Basarabu si ale lui Basiliu Lupulu in Moldov'a si Tiér'a romanésca. Estrem'a raritate actuale a Psaltirei diaconului Coresi, a Palici lui vladic'a Tordasi si a celoralalte tiparituri romane din secolulu XVI, dovedesce mai bine decatu orice alta consideratiune, ca acele carti au trecutu in mii de mani, au visitatu mii de bordeie, si in orm'a unei circulatiuni intinse, s'au uzatu si au disparutu, ca acele monste ce nu se odihnescu nici odata in lada.

De atunci incóce progresulu invetiatorei in sensulu nationale, nu s'a mai intreruptu unu singuru minutu in Transilvani'a nostra la o desvoltare statu de fecunda, in catu fratii ardeleni revarsandu in juru le prisosulu abundantei, ne deteru chiaru nóue, pe Lazaru, pe Lauriano, pe Barnutiu, pe I. Maioresc'u, pe Papiu . . . (vii aplause).

Astfelu, dloru, cartea a fostu sublimulu, instromentu, prin care providinti'a a perpetuatu nationalitatea nóstra din Transilvani'a, resistandu la tóte lovirile inamiciloru straini si la tóte uneltirile tradatoriloru, fara cari n'a fostu nici odata, nici o natiune, precum n'a fostu nici odata nici unu corpu ori catu de frumosu, fara cá se'lu fi defiguratu din candu in candu cate o buba. Cartea trebue se fia si de acumainsinte principal'a arma a romaniloru din Ardélu (aplause), in privinti'a careia sabi'a si pusc'a jócá rolulu secundariu alu unui efectu in faci'a unei cause. Societatea Transilvani'a, destinata a respandi invetiatur'a printre fratii nostrii de preste Carpati, este un'a din manifestatiunile acestei trebuintie providintiali.

Éta de ce, dloru, eu nu me temu a afirmá cu mandria, ca acésta societate va se siba si ea o particica la mantuirea Romanismului din Ardélu, ca-ci cartea este mantuire. Se traiésca societatea Transilvani'a (aplause prelungite).“

Dupa cuventare se mai inscrisera vreo doi membri, si se ceti reportulu comisiunii ecsaminatórie de socotele, care afla averea societatii formata in trimestrulu alu 2-lea de 15 168 lei, 1 par. Cu averea din trimestrulu 1-u sum'a totala e: 27.526 lei 7 par., in 3 bonuri ale tesaurului publicu si in numerariu. Comisiunea incantata de esactitatea socoteleloru relatéza cu tóta recsnoscinti'a despre punctualitatea lora. Si anunciandose cea viitória preste 3 luni se redica siedinti'a. Data 3 Febr. 1868 in sal'a Athenului romanu, subscrisu presiedintele societatii

A. Papiu Ilarianu.

Secretari: P. C. Cetatiénu, M. Strajanu, G Comsia. —

Camer'a lucréza in sectiuni si in delegatiuni, diurnalele partiteloru se cérta, ma se si denuncia nu numai intre sine, ci chiaru si facia cu straini. Cu deosebire in dilele recente diurnalele opositiunale nu mai scriu alta, decatu totu invective si acuse asupra guvernului. Chiaru si celu ce n'ar fi iniciatu in intrigile partiteloru, cetindu diurnalele ar' trebui se marturiésca, inse cu mare durere, ca in Romani'a se afla fórte pucini romani nturi de anima si cu abnegare, cari se sciu inaltiá preste interesele private si preste orce feliu de patima si ambitiune in interesulu inaltiarii natiunei. Am trebuitu se si ridemu in pumni de fluctuatiunea si inconscientí'a séu contradictiunea unui si acelui asi diurnalu. Aruncaramu ochii si in „Conventiunea“ dela Iasi preste unu art. intitulatu „Actualitatea“. Aici se regalisédza min. de resbelu d. Adrianu cu totu feliulu de detrageri si sciti pentru ce? — Pentruca coconitiei „Conventiunea“ ei cade lucru gretiosu, „ca d. ministru Adrianu e de origine obscura, ca de educatiune si profesiune e lacau cunoscutu sub numele de „Ghitia Balatola“ servindu multu timpu in casa unui boe in Valahi'a din orasiulu Bucuresci.“ Dreptu care ei atribuie crime preste crime. Numescu apoi Bucurescii orasiu demoralisatu. Acitia ur'a intre moldoveni si munteni si dice, ca in totu ministeriulu se afla numai unu oficiru moldovanu si toti ceilalti sunt munteni, apoi si tractarea ar' fi inegala, pentruca min. a impartitu armat'a in persecutori si persecutati si si „mu. Adrianu, care a facutu acést'a este unu tradatoriu de tronu si de tiéra“. Unele ca acestea se le crédia Pacala si Tandala, déca se scriu intr'unu diurnalu nu boieresc, ci ciocoiesc, care sre devisele: „Domnedieu si poporu, unire personale cu principe straino; omu si omu, separatiune legislative, administrativa si financiara“; de romani? — nici pomenu.“ — Astfelu de omeni, cari nu le pasa se péra natiunea, numai ei se roesa la putere cu partit'a loru, ni au rosu si pe noi sici pana in bolerile animei incata adi si batu joculu de virtute, fidelitate si dreptate. Estorfelliu de omeni nimeni nu le póte dori reesire victorióse, decatu ca spiritulu timpului si alu evangheliului se planeze asupra loru, ca se prinda lupt'a pentru comun'a fericire cu unirea puteriloru, ér' nu desbinarea loru, pentru solidarea simtiolui nationalu, ér' nu pentru surparea si nadosirea lui in soldulu strainu. — Óre de ce nu ésa unu diurnalu, care se fie la bicsiu tóte vitiale partiteloru si se lucre la surparea loru in favórea binelui nationei si a fericitului ei viitoriu? —

— „Monitorulu“ relatéza, ca tramisii guvernului romanu la Petersburg au fostu primiti in audiintia de imp. Rusiei, care i asecurá de simtiemintele sale de amicitia pentru Domnitoriulu Romaniei si de dispusetiunile sale viitórie pentru statulu romanu.

— Diurnalulu oficiosu maghiaru din Clusiu „Unio“ in art. incepetoriu din 6 Mart. dupace dice, ca s'a facutu neposibile resculararea bulgariloru din causa ca Turci'a desteptata a asiediatu militia pe partea Dunarei, apoi despre Romani'a serie, ca ea cu portarea guvernului seu a adusu pedeo'a, pentruca principele Carolu are fórte mare posta de titulatu: „regele Romaniei“, si vré alu castigá cu sprigiunlu Rusiei, pentruca dupa com se dice in 1866 a fostu tiparitu memoriale cu inscriptiune „Carolus I. rex Romaniae“: apoi eschima, óre din visurile din 1868, candu se voru disturbá? si candu se voru deschide ochii lui Brateanu si ai consociloru intru unu astfelu de gradu ca poporulu romanu se si cunósca puterea sa in adeverat'a ei mesura? (romanii pe sate asia ar' respunde asia: di-l mama gusiata se nu spuce a-ti dice ea mai antaiu r.) si se nu se spuce de unu ce, ce trece de 100 ori preste puterile loru.“

Lucrurile in adeveru inse merga pentru Romani'a mai bine, decatu s'ar poté incuviintia de dusmanii ei. —

— „Monitorulu“ publice astadi unu diusriu alu consiliului de ministri, prin care se otaresce a se dá postele cu brevete, si decide a se tiené licitatiune pentru acést'a in trei renduri la 45 dile de intervalu: Cea d'anteiu va fi dela 15—18 Martiu, a déu'a dela 1—4 Aprile, si a trei'a dela 15—18 aceleiasi luna, la cateva din residentiele principali de districte.

D. Dionisie Crsifalénu, d. Stefanu Emilianu, d. Ignat. Diaconovici si d. Stefanu Micles se declarara de catatiani romani, in urulu tuturoru drepturiloru politice. —

Cronica esterna.

Materi'a cea mai importanta la combinationi politice ne da misiunea principelui Napoleonu, care calatori prin Germani'a si sosi in 4 la Berlinu si se crede, ca va veni si la Viéu'a de unu si la Pest'a. Din tóte conjecturele este despre scopulu acestei calatorii ni se pare mai aprópe de adeveru informatiun'a, ce o cetimu in diurnalulu „Le Temps“ din 4 Martiu, care serie, ca unu coresp. din Viéu'a in „Nord Est“, descopere, cumca acésta misiune si ar' fi dat'o ale insasi prine. Napoleonu, fara caracteru oficiosu, care s'a facutu diplomatu de vóia buna. Tóte lumea sci, ca un'a din ideele prine. Napoleonu e a face pe tóte celelalte poteri a parasi pe Rusi'a si a constitui o solidarii opositione la agresiunile ulteriórе ale colosului nordicu; elu

se duce dar' in persóna la regele Prusiei in speranti'a, de alu desface de alianti'a cu Rusi'a, si din partea guvern. francesu i s'a lasatu vóia libera fara a fi autorisatu a vorbi in numele lui. Asia principele are vóia libera a sambla in acésta misiune prin tóta Germani'a, déca i va succede a apropia solutiunea cestiuniloru prin una solidaritate a mai multoru poteri, cari tóte au interesu, cá Orientulu se nu devina esplo-tatu de interesele muscovitice.

In Prusi'a regele a emisu una ordinatiune care confisca averea regelui de Anover'a cu reservare de a se incuviintia si de catra dieta. Cortea judecatorésca de state, a decisu a scusa pe cont. Platen pentru crim'a predi-tiunei, pentru cele ce se intimplara la Hietzing, cu toastele provocatórie. —

In 5 Martiu princ. Napoleonu cercetá pre regele si regin'a si primi contravisit'a regelui. Prandiulu dimpreuna cu suit'a lo avú la regele. Primirea i fù cu intimitate. —

Cans'a cu Danimarc'a inca totu plutéza, fiinduca Prusi'a nu va a da diu mana portulu cei face neaperatu de lipsa pentru marina si Dani'a ér' urgitéza ecsecutarea stipulatiuniloru, dupa cari are se reprimésca Schleswigulu de nordu cu portulu.

Hasiandi dedera unu manifestu in cans'a restituirei autonomiei avute si rapite prin Bismark, prin care provóca pe toti fratii compatrioti, cá se remana credintiosi colórei hasiane tienendu de parol'a: corón'a principelui nostru indereptu! restituirea drepturiloru si a autonomiei constitutionale, la satana cu crim'a anexiunii! Or'a vine, vai de vendistori! Resbunarea lui Ddieu asupra tiraniei prusiesmirmutiu! Se traiésca principele electorale! Hasi'a si Germani'a!

In Germani'a de sudu inca incepu miscarile semnalisate inca din 1866. Regimulu Bavariei érasi negotiéza cu regimele Germaniei de sudu pentru fundarea unei federatiuni sudice Proiectulu bavarezu se afla gata si vrea a pretinde acele drepturi, cu cari o imbiecá Prusi'a in 1866, adica comand'a suprema preste trupele din sudu cesa ce inse contradice aliantiei defensive si ofensive din Augustu 1866, care stipuléza comand'a suprema pre langa regele Prusiei. Se crede, ca asemeni negotiatiuni se voru face si cu Austri'a, cá rudita cu Bavari'a, spre a se intemeia o federatiune de sudu nedependenta, ad. a se intemeia si unu dualismu germanu. —

In Marea Britania, casa de diosu, siedinti'a din 5 Martiu dechiará noulu ministru Disraeli, cumca politic'a lui Derby va fi si politic'a sa. In afara va fi pentru pace nu inse nici isolata nici egolstica, ci in tóte partile binevoitórie, avendu de tienta a sustiené pacea lumei. Ce privesce la politic'a din intru, apoi apromite Disraeli, ca starea escepcionala din Irlandi'a se va curmá in scurtu timpu; apromite inse o esplicare mai pre largu pre Marti'a viitória. Accentuamu aci, ca Disraeli e cu cele mai amicabile afectiuni catra imp. Napoleonu; si alianti'a cordiala a puteriloru occidentale e asecurata in favórea pacei si sub ministeriulu lui Disraeli. —

Franci'a armata din talpi pana in crescetu prin rostulu min. Rouher dechiara acum in camera, ca pacea nu se va turbará, fiinduca norii s'au imprastiatu. —

Manifestulu lui Mazzini. Mazzini a emisu unu nou manifestu revolutionariu asiedietu pe principiulu federativu. Intre altele manifestulu cuprinde si acestе: „Vechi'a Europa cospira! Scultative se ne desteptamu! Nu auditi, voi sgomotulu celu subteraneu, precum se aude elu intr'o naia sfarimata de viscolu, unu sgomotu, care prenuncia nemidilocit'a spunere? Si nu simtiti voi acestu cutremuru, acestu vuietu alu ferberei celei secrete, acestu torente ascunsu, care pune in miscare totulu, dupa cum pune sufarea ventului in miscare verfurile silveloru — intre lumin'a diminetii si apusulu sórelui? Ast'a este Europ'a cea juna, care se redica, ast'a e nascerea unei epoce nóue, sufiare domnedieésca, care prenuncia popórelora sórele umanitatii. Fii si tu Domnedieu si si omenirii, redicative si pasiti insinte, ór'a a batutu, libertatea vié'a in voi, egalitatea, pe care pana acum ómenii o asteptá numai din ceriu, se alla acum pe pamentu in midilocelu vostru, si dupa emancipatiunea individuala se redica cea sociala. Bagati de séma, cá se puneti acésta in realitate, arative demni de problem'a vóstra!" —

Literariu.

Hor'a nóua intitulata mirele Romaniei, cuvintele de G. Sionu, music'a de A. Fiechtenmecher, a esitu de supt tiparu si se afla de vendiare la librariile Socecu, Gebauer, Ioanide si in localulu conservatoriului musicale in Bucuresci. —

— Tablou sinoptieu de esplicarea noului sistemu metricu decimalu, cu desemnulu mesureloru si greutatiloru nous, contienendu, pe scurtu si esplicarea noului sistemu monetariu, — (lucrare aprobata de consiliulu permanentu alu instructiunei publice si de consiliulu technicu) de I. M. Bujoreanu. La librari'a Socecu si Comp. in Bucuresci, pe pretiulu de 50 bani esemplariulu. —

— Discursulu ce a tienutu d. I. Heliade Radulescu in sal'a Atheneului la 10 Decembre trecutu, asupra literaturei si politicei, a esitu de sub tiparu sub titulu de unu fragmentu din Atheneu.

Pentru amatori se afla de vendiare la librariele dd. Alecsandru Danielopulo si G. Ioanide pre comptulu societatiloru Bibliophile ce se formézu spre tiparirea cartiloru de valóre istorice, scientifica si morala in limb'a romana, cum si dictionarie enciclopedice. Pretiulu unei brosiure 1 sfantiu. —

— Diuariulu „Pressa". „La anulu 1868 Februariu 18 aparandu in Romani'a unu nou diuariu „Pressa", din parte-ne nu putemu se'lu primimu decatu cu bine si venitu.

Dar' ce opiniuni si ce partitu au datu nascere acestui organu de publicitate? éta intrebarea ce se presenta odata cu salutarea.

Nici o opiniune si nici unu partitu, ne responde insusi diuariulu in cestiune; ca-ci de parte de a voi se se supuna unei colectivitati cu aceleasi aspiratiuni si idei, numita partita, dencolo aspira a avea unu rolu mai mare de catu acest'a, ca-ci tinde a grup'a in pregiuru-i, tóte opiniunile, ori care le-ar fi colórea, cu conditiunea inse ca ómenii ce le profesa se fia onesti.

Acest'a este scopulu politicu alu mentionatu-si organu; ér' celu institutivu se resuma intru a respandi scintil'a in tiéra. scl. „Pers." Noi nu primiramu inca acestu diarnaiu, dar' ni se pare, ca in scopulu datu pe facie ne amu invoi. —

Novissimu.

Pest'a 8 Martiu. Dóue emise ale r. ministeriu de justitia privescu la asiadiarea tr. urbariali si la regularea desdaunarii in Ardélu.

Bözörményi cere reasumerea judecatii sale; junimea la onorate cu pregatiri de conductu de tortie si amicii lau castigatu depunerea amendei de 2000 fl., dar' inchisórea? — —

Nu e adeverate, ca residentia se va strumutá in Pest'a, pana candu susta Austri'a.

Bugetulu Romaniei: venitele 205½; spesele: 203 milióne. —

Colonia 5 Martiu. Se scrie din Pariu diarnalului „Kölnische Ztg.": In cercuri oficióse se vorbesce, ca Monstier este fórte multiumitu de intentiunile din Petrupole, cari i s'au impartasitu prin Budberg; relatiunile cu Prusi'a inca sunt escelente; misiunea principelui Napoleone nu póte fi dara decatu o misiune impacinitória. — F.

Nr. 30/1868. 3—3

Publicatiune.

Din partea subscrisului c. r. notariu publicu cá comisariu de judecata se dá in cunoscintia, ca in urm'a aprobarii incliitului magistratu urbanu si districtualu cá tribunalu, din data 15 Febr. 1868 civile, cas'a de sub Nrulu protocolului 295 din suburbiulu de susu, strat'a Furcoasei, care se tiene de eredii lui Nicolau Vilará, apoi marfe si mobilia séu unu miscatoriu, se voru vinde pe calea liberei licitatiuni publice celui ce va da mai multu.

Spre scopulu acesta se defige dilele, si anumitu pentru vinderea marfeloru si a celorulalte mobilia din'a de 2 Martiu a. c. si spre scopulu licitarii casei remase primulu terminu se defige pe dio'a de 16 si alu doilea terminu pe 23 Martiu a. c. totudéuna inainte de amiédi la 9 óre, la faci'a locului, unde se va licitá realitatea.

Doritorii de a licitá se invita cu acelu adausu, ca cumperatoriulu, dupa ce va urma adausulu judecatoresco, are se depuna in bani gata la man'a comisariului acestu adausu cu 2% adica 3 procentu din pretulu licitatiei unu vadiumu de 2%, adica 3 procentu din pretulu licitatoriu